

Παρατηρητήριο των Ελεύθερων Χώρων Αθήνας-Αττικήςwww.asda.gr/elxoroιigiann@tee.gr**Τι είναι το Παρατηρητήριο:**

Το Παρατηρητήριο είναι μια «τράπεζα» πληροφοριών για τους ελεύθερους χώρους της Αττικής. Η Ιστοσελίδα του Παρατηρητηρίου Ελεύθερων Χώρων δημιουργήθηκε το Δεκέμβριο του 1999. Ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας παρέχει τον απαιτούμενο ηλεκτρονικό χώρο. Το Κέντρο Έρευνας και Τεκμηρίωσης (που σήμερα δεν υπάρχει) έστησε και λειτούργησε την ιστοσελίδα μέχρι το Σεπτέμβριο του 2001. Από τότε μέχρι σήμερα το Παρατηρητήριο έχει τη δική του αυτόνομη παρουσία στο διαδίκτυο.

Γιατί υπάρχει:

Αφετηρία ήταν η κοινή διαπίστωση, που διαμορφώθηκε το 1996, με τη δημιουργία της «Συντονιστικής Επιτροπής Συλλόγων και Κινήσεων για την προστασία των ελεύθερων χώρων και την ποιότητα ζωής στην Αθήνα», ότι στην Αθήνα, που είναι Πρωταθλήτρια των Πρωτευουσών Ευρώπης στο λιγότερο πράσινο, σχεδόν όλοι οι ελεύθεροι χώροι κινδυνεύουν από δόμηση. Τα συμφέροντα μεγάλα. Οι πολιτικές δικαιολογίες των υπουργείων και της αυτοδιοίκησης, που υπηρετούν αυτά τα συμφέροντα πολλές. Ακολούθησαν τα έργα και τα αποτελέσματα της Ολυμπιάδας του 2004 που πολλαπλασίασαν τις απειλές ενάντια στους ελεύθερους χώρους. Ούτε η Πυρκαγιά της Πάρνηθας του 2007 ανέκοψε αυτή την επίθεση κατά της βιωσιμότητας της Πρωτεύουσας και της ποιότητας ζωής των πολιτών. Οι απειλές ενάντια στους λιγοστούς ελεύθερους χώρους αυξάνουν καθημερινά: Γουδή, Ελληνικό, Ελαιώνας, Πεδίον του Άρεως, Φιλοπάππου, Άλσος Ριζάρη, Θων, Αττικό Άλσος, Άλσος Βεΐκου-Τουρκοβούνια, Παραλίες Σαρωνικού, Ζάππειο, Λυκαβηττός, Φάληρο, Ζωγράφου, εγκαταλειμμένα στρατόπεδα, αρχαιολογικοί χώροι, περιαστικά βουνά, και εκατοντάδες άλλοι ελεύθεροι χώροι βρίσκονται σε κίνδυνο ή ανοικοδομούνται.

Η Ιστοσελίδα του Παρατηρητηρίου Ελεύθερων Χώρων της Αθήνας σταδιακά εξελίχθηκε σε Παρατηρητήριο ολόκληρης της Αττικής. Το Κτήμα Καμπά, τα Μεσόγεια, το θέμα του εξασθενούς χρωμίου, οι επεκτάσεις βιομηχανιών στο Θριάσιο, τα στερεά απόβλητα, το Αεροδρόμιο των Σπάτων, η απώλεια γεωργικής γης, οι συνεχείς επεκτάσεις των οικισμών και τα αυθαίρετα αποτελούν νέες σημαντικές πηγές εισροών.

Πώς λειτουργεί:

Το Παρατηρητήριο υποστηρίζεται από μια εθελοντική ομάδα και τροφοδοτείται συνεχώς με ανακοινώσεις από τα ίδια τα τοπικά κινήματα, τη Συντονιστική Επιτροπή Συλλόγων και Κινήσεων για την Προστασία των Ελεύθερων Χώρων και την ποιότητα ζωής της Αθήνας (στην οποία είναι μέλος), τις κινήσεις πολιτών της Παραλίας Σαρωνικού, το Παναττικό Δίκτυο Τοπικών Κινήματων (στο οποίο είναι μέλος) και νέους φορείς και κινήσεις πολιτών που προστίθενται συνεχώς. Επίσης τροφοδοτείται και από δημοσιεύματα εφημερίδων, περιοδικών και από άλλες ηλεκτρονικές σελίδες.

Η συνεργασία με το Παρατηρητήριο είναι δωρεάν και προσφέρεται ως ένα βήμα έκφρασης των τοπικών κοινωνικών κινήματων.

Εκδόσεις-επεξεργασίες:

Τον Μάιο 2006 το Παρατηρητήριο δημιούργησε τον «Χάρτη Κοινωνικών Αντιστάσεων» του Λεκανοπεδίου Αθήνας, με 73 περιοχές, από τις πληροφορίες που υπάρχουν στην ιστοσελίδα του.

Τον Φεβρουάριο 2008, ο χάρτης τυπώθηκε και εκδόθηκε σε έντυπη μορφή για πρώτη φορά, με 111 περιοχές κοινωνικών αντιστάσεων. Τα αντίτυπα διατέθηκαν στα κινήματα πολιτών, σε δημοσιογράφους και πολιτικούς (εξαντλήθηκαν). Οι κοινωνικές αντιστάσεις είναι σήμερα (Μάρτιος 2011) πάνω από 145.

Τον Μάιο 2008 κυκλοφόρησε ένα Λεύκωμα με τίτλο «Αθήνα: Ελεύθεροι Χώροι 2008» και υπότιτλο «η δράση των κινήματων για τους ελεύθερους χώρους και την ποιότητα ζωής», ως κοινή έκδοση της «Συντονιστικής Επιτροπής Συλλόγων και Κινήσεων για την Προστασία των Ελεύθερων Χώρων και την Ποιότητα Ζωής στην Αθήνα» και του Παρατηρητηρίου Ελεύθερων Χώρων Αθήνας-Αττικής. Σε αυτό περιέχονται πληροφορίες για 50 τοπικά κινήματα του Δ. Αθηναίων και των γύρω Δήμων.

Το Μάιο 2010 το Παρατηρητήριο επιμελήθηκε την έκδοση των πρακτικών της Ημερίδας «Ελεύθεροι Χώροι και Χώροι Στάθμευσης», που διοργανώθηκε από τη Συντονιστική Επιτροπή Ελεύθερων Χώρων Αθήνας και το Παρατηρητήριο τον Μάρτιο του 2009. Τα πρακτικά περιλήφθηκαν στο περιοδικό της Συντονιστικής Επιτροπής Ελεύθερων Χώρων Αθήνας «Ελεύθεροι Χώροι» Νο 23.

Το Παρατηρητήριο επεξεργάζεται τις πληροφορίες που διαθέτει και δημοσιεύει τις εργασίες που παράγει.

Ηλίας Γιαννίρης

**Υπεύθυνος του Παρατηρητηρίου Ελεύθερων Χώρων Αθήνας-Αττικής
Επίκουρος Καθηγητής, Πολυτεχνείο Κρήτης, Τμήμα Αρχιτεκτόνων**